

Nära livet, eller Nära slutet

När jag nu påbörjar det som skall bli "resten" av mitt liv, gör jag det med blandade känslor. Från att under alla år ha känt mig frisk och stark har jag lärt mig att detta inte är något självskrivet förhållande till livet. Innan man vet ordet av så kan man i stället vara, i bästa fall sjuk och svag och i värsta fall, inte alls finnas till längre. Det liv som vi vanligtvis inte reflekterar över är oerhört förgängligt och vi vet det inte, eller bryr oss så länge det går bra.

Visserligen fick jag diagnosen pancreal cancer 1989, men det var så överkligt, så det fattade jag aldrig. Läkaren som berättade det för mig sade "Du har en okontrollerad celledelning i pancrea"! Och då visste jag inte vad han talade om. Jag skrevs in på en försöksverksamhet som Radiumhemmet i Stockholm hade med runt 200 patienter där och ett årtiotal på Carlanderska. Behandlingen var enkel, jag fick dropp varje tisdag klockan 13.00 och 1992 friskförklarades jag. Men fortfarande hade jag inte fattat att och hur sjuk jag var, utan ångade bara på som vanligt.

Men 2002 förändrades livet radikalt. Jag har, under de två senaste veckorna, lärt mig massor om de medicinska termerna som rör hjärtsjukvården och varit med om det mesta vad det gäller undersökningar, provtagningar och behandlingar, för patienter som drabbats av hjärtinfarkt. Det har blivit en påtaglig innebörd i tidigare för mig okända ord som radiologi, koronarangiografi och angiografi. Jag har lärt mig att jag är behäftad med "stenos proximalt i höger främre nedåstigande koronarartär" och även lärt mig att detta kändes väldigt jobbigt och var på vippen att skicka mig vidare in i evigheten.

Att jag skriver ned detta beror på att en av de kvinnor som nu har ägnat många timmar åt att få mig tillbaka på banan igen, frågade om jag ville göra det. "Det skulle vara trevligt att få en patients vinkling någon gång" sade hon och om hon skulle vilja ha mina erfarenheter av detta, så har jag svårt att neka henne det. Dessutom tror jag själv att det hjälper mig att förstå riktigt vad som hänt på ett bättre sätt, om jag kan skriva ned vad jag varit med om.

Det första utkastet till den här historien skrev jag på sjukhuset. Sedan har jag successivt fyllt på med utvecklingen av förloppet och de händelser som inträffat och som kan härledas till det som har hänt mig.

Saker som radikalt förändrar ens liv kommer sällan förannonserade, de bara kommer helt spontant, obarmhärtigt och utan förvarning. Därför var jag totalt oförberedd på när jag bildligt slogs ned till marken, en helt vanlig dag, när ingenting annat speciellt hade hänt och jag bara helt plötsligt drabbades av hjärtinfarkt. Min till synes "friska" och starka kropp lade bara av att fungera rationellt och jag fattade inte vad det var som hände. Kort sagt den oplanerade omkastelsen och förändringen av mina livsbetingelser, utvecklade sig efterhand till en fysisk och mental chock. Det tog några dagar innan det gått in i medvetandet och jag förstod vad som egentligen hade hänt.

Jag är en kille på 63 år, levnadsglad och pigg, om än något överviktig, som lever ett tämligen bekymmerslöst och behagligt liv. I höst skall jag gå i avtalspension och ser fram emot det. Under hela mitt liv har jag varit oerhört aktiv och rest en hel del. Jag har idrottat på en hög nivå och också i övrigt haft en rik och stimulerande fritid. De senaste trettiofem åren har detta skett tillsammans med min hustru. I mitt arbete har jag under de senaste åren tvingats att pendla en hel del, men fram tills nu har jag inte sett det som något problem. Det har visserligen inneburit mycket resande och tungt slit, men jag har också fått vara med om en hel del ovanliga saker, som man kanske inte i vanliga fall gör till vardags. Sedan några månader har jag en veckopendlarlägenhet i centrala Uppsala och jobbar på Arlanda. Men min fasta bostadsadress är i Göteborg, i en vanlig hyreslägenhet som jag haft sedan 1982.

Mitt arbete i övrigt har under alla år varit bra och stimulerande, även om jag valt en något udda yrkesgren. Jag har alltid försökt tillägna mig en professionell utveckling och branschens nyheter, för att vara bra på det jag gör. Att vara duktig har alltid varit en inneboende strävan hos mig. Visserligen har jag under de senaste tre åren jobbat mer med avveckling än utveckling, en sak som inte inbjuder till några särskilda stimulanspeakar. Men jag har varit framgångsrik i det jag gör och det ger tillfredsställelse. De arbetsuppgifter som jag har haft den senaste tiden är en avveckling av företagets verksamhet på Arlanda flygfält.

Min hustru har jobbat de tre senaste åren på Irland, men är nu sedan mars, hemma i Sverige och vi har ett fint liv. Juvelen i vårt liv heter Victoria och är ett barnbarn på två år. Hon har gett oss mer glädje på dessa två åren, än vad vi kanske upplevt under hela livet. Kort sagt, jag har

det bra. Visserligen har jag drabbats av såväl pankreal cancer (1989) som prostatacancer (2001) och ett melanom (2001) på näsan, men det är läkt och över i dag. Jag har mått bra och levt ett fint liv.

Måndagen den 6 maj 2002 hade jag suttit som vanligt och jobbat på förmiddagen. Eftersom jag inte har någon kontorsarbetsplats i Göteborg, så sköter jag en hel del av det löpande rutinjobbet hemifrån. Jag höll på med att strukturera upp de materiallistor som låg till grund för de sista utleveranserna från vårt Arlandalager och hade haft ett långt telefonsamtal med Ledningsgruppen, där vi försökte sammanställa de dagsaktuella siffrorna och jag fick en del nya direktiv.

När telefonmötet var slut vid lunchtid frågade jag min hustru om vi skulle gå ut och promenera en stund. Hon hade två veckor tidigare körts in till Östra Sjukhuset, i OLA ambulansen med akut hjärtmuskelinflammation och behövde för att komma tillbaka snabbt, promenera en del. Vädret var bra och vi tyckte båda att vi behövde röra på oss. Jag tog med mig mina stavar och vi gick ned på Östra Kyrkogården, för att gå en runda, som vanligen brukar ta runt 45 minuter. Vi höll en relativt hög takt och jag kände mig i bra form.

Efter lite mer än halva sträckan kände jag att musklerna i armarna svällde och jag kände mig oerhört stark. Jag lade på något extra kol och tyckte att konditionen och orken var alldeles utmärkt. Strax efteråt, det kan kanske ha rört sig om en sträcka på mellan 3 - 500 meter, så blev jag plötsligt väldigt trött i kroppen och armarna. Så pass trött att jag en stund hade svårt att hålla i stavarna. Jag bad då min hustru att vi skulle sätta oss på en bänk, så att jag skulle kunna hämta andan. När jag satt på bänken kände jag att jag inte kunde vila på det sättet, utan blev bara tröttare och fick samtidigt en oerhörd värk i armarna och bröstet. Jag ville hem och lägga mig en stund.

Ett nytt försök att fortsätta misslyckades och jag fick sätta mig igen, denna gång på en gravsten. Eftersom det inte är speciellt passande att sitta på någons grav, hjälpte hustrun mig fram till ytterligare en bänk strax intill. I det läget blev jag klar över att jag aldrig skulle kunna gå de sista metrarna tillbaka hem, utan bad henne gå och hämta vår bil. Under tiden som hustrun gick hem och hämtade bilen, skulle jag sitta kvar. Problemet var dock att eftersom hon tolv dagar tidigare hade legat inne på akuten för hjärtmuskelinflammation och hade därför inte speciellt bra kondition, så gick det kanske inte så fort. Det blev lite av "en blind leder en blind" i historien.

Efter det att hon hade gått ramlade jag av bänken och kräcktes. Liggande på asfaltgången var jag oförmögen att resa mig upp. Några förbipasserande äldre damer, som var ute och spatserade på kyrkogården, betraktade mig med avsky och jag förstod att de såg mig som ett äckligt fyllor och inte som en sjuk människa. En man stod vid en vattenpost och tappade upp vatten i en grön kanna, bara några meter ifrån mig. Han blängde som om jag stått upp från underjorden och borde ha vett på att krypa ned i mitt hål igen och inte förpesta omgivningen för riktiga människor, en sådan här fin dag.

När jag hörde vattnet skvala fick jag en tanke om att jag kanske led av vätskebrist och behövde dricka lite. Jag kröp då på knäna fram till pumpen och försökte dricka lite vatten, för jag fick idén att jag därmed skulle kunna lindra min vätskebrist och då också må lite bättre. Mannen som tappat upp vatten i kyrkogårdens gröna plastkanna, försvann snabbt. Sittande på marken beslöt jag mig sedan för att invänta hustrun och bilen. Men på något sätt klarade jag inte av att sitta upp utan lade mig i gräset intill en gravsten, som stod lite snett, för att vänta in henne.

Under hela tiden jag låg där, hade jag mycket ont i bröstet och armarna och kunde inte alls kontrollera mig, samtidigt som jag inte heller förstod vad som höll på att hända. Liggande där i gräset, på en gammal vanskött grav där till och med gravstenen stod snett, upplevde jag något som man kanske kan kalla en "Nära Livet" händelse. Nära Döden låter alltför dramatiskt och eftersom jag i alla fall inte dog vid det här tillfället, så "Nära Livet" får gå bra. "Nära Livet" och "Nära Döden" är ju ungefär lika långt från varandra, relativt sett.

Mina armar plågade mig oerhört och jag hade en kraftig tung smärta i bröstet. Men jag blev aldrig rädd, kanske var det för att jag inte alls förstod vad som höll på att hända. Jag blev dock klar över att jag kanske inte skulle klara av det här, utan det föreföll mig nästan naturligt att livet skulle sluta nu. En stund funderade jag lite på hur min hustru, min familj samt vänner och arbetskamrater skulle ta det om jag plötsligt låg här och dog, helt opåkallat och utan förvarning. Lite bekymrade det mig också hur hustrun skulle kunna få hem mina grejor från lägenheten,

som jag tillfälligt hyrde i Uppsala, där fanns ju min laptop och en massa kläder och en del andra prylar. Hon hade ju aldrig varit där och hade ingen aning hur det såg ut. Men jag lugnade mig när jag kom på att Jesper fanns. Jesper är en arbetskamrat som hade bott med mig där uppe vid några tillfällen och väl kände till allting. Han skulle kunna hjälpa henne. Jag tänkte även på hur det skulle gå med avvecklingen på Arlanda och vem som skulle kunna avsluta den på ett rätt sätt, utan att det försvann en massa grejor i onödan. Men det skulle säkert Jesper klara av också. Allting var listat och klart och det var bara att följa de uppgjorda planerna.

Runt omkring mig var det lugnt och fint, när jag låg vid graven och väntade. Sakta kom en skön känsla över mig och jag kände att det jordiska livet lämnade mig och jag dog. Jag hörde ingen trafik eller några fåglar. Det var inga tunnlar med ljus i ändan, eller någon änglasång, som man har hört talas om. Utan det var bara som om jag befann mig i ett avskilt rum, lugnt och stilla och faktiskt rätt behagligt. Döden blev rätt naturlig.

Värken i armarna och bröstet gjorde visserligen oerhört ont, men det var som om jag ändå accepterade det, på något sätt. Någon tanke på att jag höll på att dö en dramatisk död hade jag nog inte, men det föreföll rätt att jag befann mig på en kyrkogård. Även om tiden inte var så väl vald, så var i alla fall platsen inget att anmärka på. Det var ju nära, nu när det ju gick helt snett. Så här efteråt tror jag inte att jag brydde mig speciellt om vad som egentligen hände. Tidsrummet försvann periodvis för mig och jag hade vissa stunder ingen som helst uppfattning om var jag befann mig eller hur länge jag legat där, när jag upptäckte vår bil.

Då min fru kommit tillbaka med bilen, hjälpte hon mig in i den, men det har jag inget minne av. På något sätt hade hon kommunikativ kontakt med mig och hon säger att jag bad henne köra mig hem. Jag behövde så väl vila, hade jag sagt. Men hon stod på sig och sade att vi skulle till läkare först, så hon körde raka vägen till Östra Sjukhusets Akutmottagning. Jag har inget minne av själva resan, men skall ha dirigerat henne att ta en genväg till Östra Sjukhuset, en genväg som jag säkerligen inte kört på de senaste fyrtio åren och cirka tjugo minuter efter det att jag fallit ihop på kyrkogården så låg jag på en bår.

Väl inne på sjukhuset skedde allt med en rasande fart. De två vårdare som hade lyft ut mig ur bilen såg hur illa det var med mig och slog larm. På ett ögonblick omgavs jag av massor av människor som stack mig med nålar, sprayade mig med kallt vatten och kopplade på mig en massa kalla elektroder och skickade ström i mig. Jag lyftes över på en riktig säng och transporterades iväg. Allt detta har jag dock inget minne av, utan det har berättats mig. Då och då har jag tydligen svimmat av och vissa minnesbilder av att man kallat mig tillbaka, har jag. Någon frågade väldigt ofta med hög röst, "Björn är du med oss?".

Det var blå och vitklädda armar, som hela tiden jobbade intensivt överallt omkring mig och någonstans i bakgrunden hörde jag distinkta korthuggna kommandon om mer morfin eller något annat, som jag inte vet vad det innebar. Men jag kan inte påstå, att jag kände något speciellt, varken behag eller obehag. Däremot kommer jag ihåg att det var massor av nya lukter från de hårt arbetande kropparna runt mig. Lukter av diskret kvinnlig parfym, okända andedräkter och armhålor, blandades med typiska sjukhusdofter. Alla händer som tog på mig var varma och behagliga och jag kände mig trygg och lugn. Vid ett par tillfällen kunde jag dock höra min hustru gråta eller fråga något och ett par gånger tyckte jag riktigt synd om henne, för att hon behövde vara med om det här. Här låg jag på Hjärtintensiven och blev så väl omhändertagen och vid fotändan satt hon och var lessen. Hon var värd en bättre avslutning på dagen.

När klockan närmade sig fyra på eftermiddagen, hade det mesta av den akut ruschiga aktiviteten avstannat runt omkring mig. Man bedömde tydligen min situation som något sånär stabil och att det räckte med att jag var inkopplad till en EKG-maskin, med massor av sladdar över hela bålen. Jag hade en tjock blå blodtrycktmanschett med automatfunktion runt min vänstra överarm, En manschett som pumpade upp sig var tionde minut, så att man kunde läsa av blodtrycket. I båda armveckan och på vänster hands översida hade jag kanyler, eller venflon som det rätteligen heter, för att man skulle slippa sticka nya hål i mig varje gång jag skulle ha en ny spruta och under överläppen låg det fyra små nitroglycerintabletter och smälte.

Man hade också sprayat mig under tungan med något beskt och strävt. I båda näsborrarna satt det munstycken kopplade till en tunn transparent syrgasslang, som susade lätt när gasen strömmade in i mig. Med jämna täta mellanrum kom det in någon rar blåklädd kvinna och gjorde något med mig och sade några vänliga ord. Alla var oerhört snälla och utstrålade ett lugn som är beundransvärt.

Långsamt började jag fatta situationen. Jag av alla, hade fått en hjärtinfarkt, även om jag inte i det läget hade helt klart för mig vad det var. Det var ju sådant som man läste i pressen om att vissa kändisar dog av. Mitt hjärta hade bara helt plötsligt slagit till bromsen och ville inte längre. En propp av blod hade satt sig i hjärtats högra kranskärl och hindrade blodet att försörja den delen av hjärtmuskeln med syre. En sak som till en början bara försämrade själva funktionen, men också kan orsaka bestående och svåra men. Dock hade han som beslutar, inte gått med på att min gärning här i "jämmerdalen" var helt klar. Så jag fick inte den enkla resa som jag en stund trodde. Alla de insatser som HIA-personalen bistod med, plus att Agneta sett till att jag kom in till sjukhuset i tid, gjorde att min rehabilitering kunde börja omgående.

De följande dagarna blev en aning överkliga. Dagen efter det att jag kommit in, kände jag mig redo att åka hem igen. Men en leende sjuksköterska förklarade snällt att jag skulle bli kvar på HIVA (Hjärt Intensiv Vård Avdelningen) minst hela veckan ut. Sedan skulle hjärtat undersökas med ultraljud och därefter skulle man stoppa in en kateter i ljuvsken på mig och genom den spruta kontrastvätska upp i kranskärlen för att med röntgen se var förträngningarna, som hade orsakat infarkten var. Behövdes det sedan så skulle man göra en så kallad "ballongsprängning" eller eventuellt en "by pass" operation. Allt för att jag skulle kunna få se mitt barnbarn växa upp. Sedan gav hon mig ett tre till sex veckors långt körförbud med såväl bil som motorcykel. Detta för att jag dels skulle undvika de stressituationer som kan uppstå i samband med bilkörning och att man inte kunde vara 100 % säkra på eventuella återfall.

Allt eftersom dagarna förflöt blev jag mer och mer sönderstucken. Den blodförtunnande medicinen jag matades med gjorde att det blev stora blånader vid varenda nålstick och massor av blåmärken där kläder eller bandage satt åt. Hade en polis haffat mig hade han säkerligen sytt in mig som misstänkt sprutnarkoman. Agneta axlade situationen på ett beundransvärt sätt och besökte mig dagligen, trots att det var mindre än två veckor, som hon var inskriven på avdelningen här intill, för sin akuta hjärtmuskelinflammation.

Dag tre hade hon med sig en laptop, så att jag skulle kunna ha något att göra. Jag kunde då sitta uppe, men var kopplad till en EKG-apparat, så att det inte gick att göra några längre utflykter.

Under de samtal som jag hade med både läkare och sjuksköterskor, kom jag underfund med att en sådan här sak, som drabbat mig också kan drabba envar. Till fördel i min vågskål låg att jag snabbt kommit under behandling, att jag inte rökte och att jag hade en hygglig fysik. I den andra vågskålen låg den stress som de senare åren på jobbet orsakat och som ytterligare en stor sten min vikt och det faktum att jag älskar god mat. Men tillsammans med hustrun tog jag några definitiva beslut.

- Inget smör i maten i fortsättningen. Varken vid stekning eller annat.
- Minst två frukter varje dag.
- Mindre antal av "kärleksfrukostar" bestående av bacon, stekta potatis och ägg.
- Slut med att äta framför teven i biblioteket och inte skära ost med kniv.

Så fort som jag är återställd skall jag ta upp mitt motionsprogram igen och det skall genomföras minst tre gånger i veckan oavsett om det regnar eller inte. För jag har nämligen inga planer på att avsluta det här kapitlet nu.

Ett antal intervjuer har försökt att klargöra varför detta drabbade mig. Det som sker är att "plack" bildas i blodkärlen överallt i kroppen. När en sådan förträngning brister, rusar kroppens försvarare dit för att fixa till det och är ofta så energiska så att de överarbetar bristningen och i stället förorsakar ett stopp i blodflödet. Vetenskapen tror att anlagen för att få en hjärtinfarkt är ärftliga, men jag har mig veterligen inte haft någon i släkten som drabbats av infarkt. Ett annat skäl till bildandet av plack är rökning. Men det slutade jag med 1968, så det borde inte vara något problem. Kolesterolhalten i mitt blod var inte heller oroväckande hög, även om den låg på gränsvärdets övre kant. Men "Herrens vägar är outgrundliga" och en del av oss människor, vill han tydligen straffa med det samma.

Sammantaget så har den här händelsen gett mig massor av erfarenheter och lika mycket att tänka på. Att vara rädd för att dö, slutade jag med när jag fick min pankreala cancer 1989. Då lärde jag mig att även mitt liv var ändligt och hade kanske inte så stor betydelse för någon annan än mig själv.

Men nu hade jag fått en helt annan vinkling på det här med dödsrädsla. Man behöver inte vara rädd för det, för man vet inte om när man dör och det är ju en tämligen obefogad rädsla att ha om man inte känner till när, utan bara att.

Det gör inte heller ont att dö. De smärtor som jag hade i bröst och armar lärde jag mig att acceptera, rätt snabbt. Då fanns de fortfarande kvar, men de besvärade mig inte alls på samma sätt. Det fanns heller ingen änglasång eller tunnlar med ljus i och inte eller några bockfotsprydda eldare som kallade på mig, bara en behaglig tillfredsställelse. Det som läkarna och sjuksköterskorna gjorde med mig var jag i vissa fall medveten om, men berörde mig inte speciellt mycket. Det var bara kvinnan med den klara rösten, som ideligen högljutt pockade på att jag skulle "vara med", som berörde mig. Jag förstod inte varför hon var så enveten.

På onsdag den 22 juni är det planerat att jag skall opereras och det är vad jag förstår, en rätt stor operation. Jag har fått mycket och bra information om vad man kommer att göra med mig och jag är inte rädd för det. Två av de stora blodkärlen i hjärtat skall ersättas med andra, som dom "lånar" från andra ställen i kroppen, utan att det gör något. Men dom vet ju vad dom håller på med, så det ordnar sig säkert. Överallt på sjukhusen har jag mött ofantligt välmenande och duktiga människor och det ligger utom all tanke att inte tro att de är duktiga i sitt jobb.

Den dag när jag skrivs ut, har jag ytterligare ett ljust minne att förvalta. De som jobbar med att ta hand om oss syndare i vårt elände är fantastiska och underbara människor. Oegennyttigt hjälper de oss och saker för oss som vi inte skulle klara oss utan. Jag förstår inte beslutande politiker, som prioriterar bort en dräglig lön för vårdpersonal, till förmån för en massa populistiskt trams. Fastän man inte får tänka så, så kommer ju alla att framgent ha ett visst vårdbehov på sitt yttersta och då är det kanske lite sent för "syndarna" att vakna.

Björn Still Alive Ljungquist

Hustrun Agnetas berättelse

Denna helg var ungefär som de senaste helgerna, vi hade vårt älskade lilla barnbarn Victoria hos oss medans hennes mamma och pappa passade på att renovera sitt nyss inköpta hus. Visserligen hade vi varit lite tveksamma till att Victoria skulle komma och vara hos oss, eftersom jag hade akut åkt in till sjukhuset på onsdagen, men tösen är så snäll och läkaren sa att jag skulle ta det lugnt och bara göra det jag kände att jag orkade med. På lördagen blev jag sämre igen och blev naturligtvis rädd. Dumt nog är jag av den sorten som i sådana lägen blir tyst och inget säger.

Victoria och jag gick och la oss tidigt och jag sa till Björn att jag var lite trött. Söndag morgon vaknar Victoria tidigt och hennes snälla morfar tar hand om henne så att jag får sova en stund till. Vi tog det lugnt och morfar gjorde en underbar kärleksfrukost som vi alla tre avnjöt. Victoria var på väg att bli förkyld så vi beslutade att ta det lugnt och leka på balkongen.

Björn gick ned och tvättade av sin HD som blivit smutsig eftersom det regnade på lördagen när Hising Islands traditionella "Avrostnings" körning gick. Björn sa att eftersom vädret var så fint var det nog bra att köra en sväng så cykeln blev riktigt torr. Helt OK svarade jag eftersom Victoria och jag under den tiden skulle sova middag. Senare på kvällen skulle vår dotter och svärson komma hem och hämta henne och vi bestämde oss för att gå ner till Halta Lotta och äta middag tillsammans. Vi hade en så fin kväll och jag kunde känna en sådan stolthet över min lilla fina familj. Känslorna blandades med den smärta jag fortfarande kände av min inflammation med det gjorde inget för tillsammans innebar det glädje på många sätt.

Efter att Susanne och hennes familj lämnat oss satt vi kvar en stund på Lotta och bara njöt av livet och oss. Som vanligt småpratade vi med personalen och gick sakta hand i hand hem till oss. Uppe i lägenheten, hade jag för att få tiden att gå hämtat upp alla foton som vi aldrig haft tid att sätta in i album. Nu skulle det bli av. Björn och jag tittade tillsammans på dem och vi konstaterade att vi upplevt så mycket roligt tillsammans. Vi sa båda att vi nog var privilegierade som hade det så bra och så många år som vi hade framför oss så skulle vi uppleva mer ihop. Det strömmade massa kärlek mellan oss utan att det behövdes sägas några ord. Björn satte sig för att titta på TV medan jag fortsatte med korten och lyssnade på TV. Efter en stund gjorde Björn sig en drink och jag slog upp ett glas vin och vi avslutade kvällen framför teven tillsammans. Flera gånger denna kväll sa Björn "Jag är så lycklig" Vi har det så gott, tänk vad bra det blir nu när jag går i pension och du arbetar i Sverige.

Måndag morgon vaknade jag tidigt gick på toaletten och sedan in till Björn. Jag tycker mycket om att ligga bredvid honom och liksom vakna en gång till. När Victoria är hos oss blir det inte så mycket tillfälle för detta och jag hade saknat närheten och njöt i fulla drag. Vi gick upp och jag beställde cacao, kokt ägg och limpsmörgås. Medan Björn sedan gjorde frukosten bäddade jag och telefonerna började ringa. Vi avnjöt vår frukost samtidigt som vi läste var sin del av GP. Jag

fortsatte med att sätta in foton och Björn arbetade med avveckling på Arlanda via sin mobil. Runt lunch ropar Björn från sin plats vid datan om vi skulle gå en sväng runt kyrkogården, vädret var ju hyfsat. Egentligen hade jag velat fortsätta med fotona men insåg att det var bäst att ta tillfället i akt när nu Björn ville gå ut. Dels hade doktorn sagt till mig att försöka gå en stund varje dag och Björn behövde komma i gång efter sin operation. Jag reste mig tog min nalletröja över huvudet och satte fötterna i mina skor. Vad är min joggingskor frågade Björn. Det är ett sätt för honom att fråga mig så slipper han leta. Jag tar stavarna med sa han och vi gick.

Björn började hurtigt och jag försökte hänga med och innan vi gick över övergångsstället tittade Björn på kyrkklockan och konstaterade att den var halv tolv. Min kondis var inte den bästa och efter en liten stunds promenad på kyrkogården frågar Björn om han gick för fort. Innan jag blev sjuk var det alltid jag som fick dra ner på takten för att han inte orkade hänga med. Vi pratade under tiden vi gick om fotona som jag satte in och att det skulle vara kul och finna ett nytt resmål nu när vi fick möjligheten.

När vi gått lite mindre än hälften av vår runda säger Björn:

– Det här sättet är nog bra för hela kroppen känn bara på mina triceps så hårda det blir. Det är nästan som om jag hade kört ett träningspass och det var många muskler som hade arbetat hårt.

Vi stannade till och jag kände, ja de var hårda. Vi rundade Kålltorps Handelsträdgård och började gå hemåt när vi möter två kvinnor och en man. De var inte tillsammans alla tre utan mannen var ensam. Den ena kvinnan hade också stavar och Björn kommenterade att de var alldeles för korta. När vi passerar varandra säger den andra kvinnan "där går en kollega till dig". Vi fortsatte i samma raska takt som tidigare när Björn säger:

– Vi sätter oss en stund jag blev plötsligt så trött.

Där stod en bänk och vi slog oss ner. Jag fortsatte att prata och frågade efter en stund om vi skulle gå vidare.

– Vi väntar lite till, svarade Björn.

Strax därefter reser han sig och börjar gå.

– Nej jag håller inte stavarna bra, säger han och vi stannar till och han justerar banden och verkar nöjd.

Återigen börjar vi gå men kanske bara 10-15 meter när han säger att jag blir så trött i armarna och lägger samtidigt stavarna bakom huvudet över axlarna. Jag erbjuder mig att bära dem samtidigt som Björn bara sätter sig ner på en gravsten och säger att han inte orkar gå. Jag står bredvid och ser att han svettas ymnigt och tänker "Han måste gå ner i vikt". Björn tittar upp på mig och säger:

– Lova att inte bli rädd men gå hem och hämta bilen för jag orkar inte gå mer.

Här måste jag lägga in en episod från lördagskvällen då vi såg en film om en pojke som blir kidnappad och där pappan i familjen går tvärs emot kidnapparnas krav. Filmen var rätt stark och vi pratade om den efteråt och Björn frågar mig, att om han sa åt mig att göra si eller så i en pressad situation skulle jag då göra som han föreslog. Mitt svar blev, "Ja det skulle jag". Denna diskussion rullades upp och jag bestämde mig för att hjälpa honom till en bänk att sitta på som endast stod fem meter från gravstenen. Jag sade till honom innan jag gick:

– Det är bättre att sitta här ifall du behöver lägga dig ner.

Sedan vände mig om och började gå hem. Jag vågade inte vända mig om och se på Björn utan gick mot hemmet så raskt jag orkade. Egentligen funderade jag inte på vad det kunde vara för fel på honom utan gick som i trans på något sätt. En tanke som dök upp var att jag måste vara lugn så att inte jag föll ihop och inte kunde tala om att Björn satt på en bänk och var trött. Jag hämtade bilen och jag vet att jag var noga med att sätta på larmet i garaget, innan jag körde vidare liksom att ta på bilbältet innan jag körde ut från garaget. Jag backade ett par gånger vid rödljuset för att det skulle slå om snabbare och var ganska snart inne på kyrkogården. När jag kör ser jag två äldre damer komma emot mig och jag kunde se på deras kroppsspråk att de sett min man.

Plötsligt upptäcker jag att han inte syntes någonstans och hittar jag inte var jag lämnade honom och känner för första gången paniken komma smygande. Men så kör jag ytterligare en bit och ser då att bänken är tom. "Herre Gud" tänker jag han har väl inte gått hem och samtidigt ser jag honom i en onaturlig ställning liggande på marken på andra sidan gången sett från bänken. Jag kör upp så nära jag kan och blir nästa hysteriskt glad när han lyfter på huvudet.

Jag trodde han var död. Hoppas ur bilen och är nu fullständigt kolugn. Öppnar dörren på andra sidan och går fram till Björn som inte säger något och är helt grå i ansiktet. Jag vet inte hur vi kom in i bilen och jag säger högt kanske mest till mig själv vi måste till sjukhuset. Björn mumlar något och jag svarar att vi åker till sjukhuset och frågar säger dom att vi skall åka hem så gör vi det. Björn andas mycket tungt. Fortfarande fattar jag inte vad det är som hänt och jag stryker honom på låret och säger att vi snart är där. Svetten rinner som om någon hållt en kanna med vatten över honom och jag kör mot Kaggeledstorget. Där visar Björn mig att jag håller på att köra fel när jag vill svänga ut på E20 och pekar rätt fram förbi Vidkärrs Barnhem. Uppe på backen visar han återigen att jag skall svänga vänster. Just då vet jag inte var vi är och jag känner paniken komma tillbaka. Då så står hela det stora underbara trygga sjukhuset bara där. Jag känner en sådan lättnad.

Jag svänger och hittar inte akuten och talar väl med mig själv om var är akuten när Björn säger där och pekar med hela sin vänsterarm. Jag står på parallellgatan alldeles bredvid och tänker göra en usväng när det kommer två bilar och bara krängla till det för mig. Nu känner jag att jag är färdig att brista i gråt och svänger över kanter och kör över gräset. Stannar utanför akutintaget och rusar in. Där går en vitklädd man och jag ropar "Hallå, Hallå" men han vänder sig inte ens om. Nu är jag panikslagen så långt från Björn och ingen vill hjälpa mig jag börjar skrika:

– Hjälp mig någon min man sitter i bilen och är jättesjuk.

Ut från ett rum till vänster kommer två andra vitklädda män och frågar var han är och jag brister ut i gråt och pekar samtidigt som jag säger att han är stor och tung och ni måste vara flera personer. Det drar ut en bår och en av männen börjar vika in lakanet under madrassen och jag blir så himla arg för jag anser att det inte är nödvändigt just nu.

– Skit i det hjälp min man ut ur bilen.

Sedan är vi plötsligt utanför det rum jag själv rullades in i för ett par dagar sedan och där inne ligger en kvinna som de snabbt flyttar och nu blir det en väldig aktivitet. Massor av människor flyttar sig och gör en massa saker. Jag står där och gråter kramar Björns joggingskor och jacka och inser att det är fel på hans hjärta. Personerna vill veta hans namn och födelsedatum och jag svarar eftersom Björn nu är helt borta. Alla pratar med honom och ruskar honom att han skall komma tillbaka och svara dem. En sköterska ropar på "Åke, Åke hör du mig Åke du måste svara mig". Jag inser att det är min Björn hon talar till och jag förklara tror jag ganska bryskt

– Han heter Björn frågar du efter Åke får du aldrig ett svar.

Jag börjar förstå att det gäller liv eller död och blir så trött i hela mig att jag sätter mig ned på en sådan där metallstol med hål i och storgråter. Allt har hänt så fort. Ett bord sätt över Björns fötter med en apparat på och hela tiden förklara de för Björn vad det gör och plötsligt säger någon han är inte kontaktbar. Jag vågar inte resa mig nu är han död. "Så ja Björn bra." "Hör du mig Björn när är du född". "Björn vi skall köra upp dig till en annan avdelning", säger de olika sjuksystrarna och försöker få kontakt med honom.

Samtidigt som de rullar ut Björn, går jag helt paralyserad med och en vänlig sköterska talar om för mig att jag inte får följa med i deras hiss utan runt hörnet där finns det personhissar och jag skall åka upp till våning 7. Väl där uppe vet jag inte var jag är och jag ser ingen och definitivt inte sängen med Björn i. Jag storgråter och hittar en disk med personal bakom och försöker förklara vad som hänt att min man är borta och han håller på att dö och rabblar alla hans siffror och jag springer åt olika håll. En lugn trygg arm tar om mig och tar in mig på sal 2 där Björn finns. Nu är han vid medvetande och säger att han har mycket ont i sin arm och är törstig. Olika sprutor ges nya människor kommer in och de ger honom morfin och frågar om värken släpper. Björn skakar på huvudet och menar "nej".

Fler läkare kommer in och Björn försvinner bort från oss och en lång ljus läkare ställer några korta frågor och ger direktiv. Det blinkar och piper en röd lampa tänds och jag är helt förtvivlad. Han kommer att dö och jag vill bara att alla skall försvinna så jag kan visa honom att jag finns där. Hålla om honom och säga att han inte får lämna mig. Jag orkar inte med mig själv och går bara rätt ut igenom dörren och skriker jag orkar inte hjälp mig. Återigen kommer en snäll syster fram och tar med mig in i ett fikarum och försöker förklara vad det är som händer.

Då plötsligt drar någon ner rullgardinen för fönstret. Jag tar det som ett tecken på att nu är det slut och bryter ihop. Sköterskan går för att se efter och kommer tillbaka och förklarar att rullgardinen åkt ner för att ingen utanför skall se vad som görs med patienten. Jag går in och ser att Björn andas och bestämmer mig för att försöka nå Susanne. Får låna en telefon och slår hennes nummer. Flera signaler går fram och till slut svara hon. "Hej det är mamma, bli nu inte

rädd, men pappa är på Östra och har fått fel på hjärtat” och sedan brister jag återigen i gråt. Susanne svarar

– Vill du att jag skall komma. Ja men hur skall du göra med Victoria?

– Jag löser det var är ni.

– Avd 357, svarar jag och vi lägger på.

Eivigheter känns det som och jag står framför ett fönster längst ner i korridoren och gråter jag är så förtvivlad och fruktansvärt rädd att förlora min man. Vi som hade så roligt för bara några timmar sedan. Då börjar jag i tankarna gå tillbaka vad som hänt och om jag gjort rätt eller fel. Varför gick jag inte in i huset på kyrkogården eller gick jag inte förbi det, var det inte en begravning som jag passerade, hade jag ringt på Fredrik och berättat. Varför hade vi inte mobilen med. Begrep jag inte att det var hjärtat. Tusen saker snurrade i mitt huvud. Susanne kommer men jag minns inte när eller var jag befann mig.

Resten av historien

Ovetande om min situation intresserar någon annan, känner jag att jag i alla fall vill dokumentera vad som kan hända var och en av oss och vi inte har någon möjlighet alls att förhindra det. Alla kan vi drabbas av hjärtinfarkt, när vi minst anar det. Vi är aldrig förberedda och infarkten kommer alltid väldigt olämpligt.

Att vi drabbas av hjärtinfarkt beror på flera olika samverkande orsaker, av vilka vi alla med all säkerhet, bär på en eller flera. Enligt de läkare, som behandlat mig, är orsakerna i första hand att vi blir äldre och äldre. Hade vi dött vid femtio års ålder, så hade detta aldrig varit något problem. En av mina läkare påstår att när vi rutinmässigt når en medelålder av hundra till hundratjugofem år, så har så gott som samtliga fått hjärtinfarkt, men metoderna att operera utvecklas hela tiden och frånfället av patienter sjunker därmed. Sedan är det ärftliga orsaker, rökning, stress, högt kolesterol (av den onda typen) och andra åldersförändringar i kroppen, som gör att vi får infarkter. Med andra ord är en mycket stor del av oss inom den riskfaktor som innebär att man förr eller senare får en hjärtinfarkt. Jag fick min den sjätte maj i år.

Efter en lång (alltför lång) väntan är jag nu äntligen framme vid ändstationen. Den tidigare planerade operationen den 26 juni sköts upp två dagar innan jag skulle läggas in, trots att jag fått hemskickat alla instruktioner om vad som skulle hända och två blåa svampar att tvätta mig med. Det hade blivit lite omkastningar i patientkön under midsommar och då fick jag stå tillbaka. Den kontraströntgen av mitt hjärta, som gjordes via ljumsken, visade att det var en större och en mindre infarkt och att jag måste opereras. Sjuksystem som ringde och meddelade fördröjningen trodde att jag kanske skulle kunna få komma in efter ytterligare en månad.

Det har varit både fysiskt plågsamt och mentalt väldigt jobbigt att dels råka ut för en sådan här kraftig hjärtinfarkt och sedan få operationen framskjuten i en månad. Under den här väntan har jag inte kunnat göra någonting. Merparten av min ork har varit borta och konditionen var noll. Jag får ingen blodtillförsel till armar och ben och så fort jag anstränger mig så fylls mina vener av syrefattigt blod och mjölksyra, vilket sätter ned rörelseförmågan väsentligt.

Mentalt är jag inte rädd för att göra denna stora operation, även om lägga sitt hjärtas överlevnad i en maskin, inte är det man helst önskar. Men det är ändå tur att sådana maskiner finns. Även om man inte hoppas att den här maskinen är inköpt på det billigaste stället.

Jag är inskriven på Sahlgrenska avd. 23 och kommer dit efter uppvaket någon gång på tisdag. Sedan får jag ligga där i ungefär en vecka innan jag flyttas till en Rehab avdelning, antagligen på Högsbo. Två veckor efter operationen är jag antagligen hemma för tillfrisknande i hemmet. Så även om jag är bortkopplad en stund så är jag troligen tillbaka i livet om några veckor igen.

Fredagen den 19 juli var jag kallad till Sahlgrenskas Thoraxklinik avdelning 23, för ett förberedande samtal, inför operationen som skulle ske på måndagen därefter. På grund av att jag tidigare undanhållit min hustru en del fakta om sjukdomar, som drabbat mig, bland annat när jag fick min pancreala cancer 1988, insisterade hon på att vara med. En sak som jag egentligen var tacksam för och dessutom inte hade kraft nog att motsätta mig. Direkt klockan nio på morgonen, träffade vi en trevlig sjuksköterska på avdelning 23, som skrev in mig och förklarade hur det fungerade på avdelningen, när maten serverades, hur man kunde få en egen telefon och alla övriga rutiner.

Därefter träffade jag narkosläkaren, en hårig italienare, med glimten i ögat. Det första han sa var att han skulle vilja raka av mig skägget, eftersom det var risk för att syrgasmasken kunde läcka annars. Sedan berättade han vad som skulle ske med mig och under själva sövningen och alla olika grejor och procedurer runt det. Själva sövningen skulle ske på traditionellt sätt,

med en injektion i en av mina många kranar, som satt på armarna och var anslutna till venerna. Jag skulle också få en effektiv ryggmärgsbedövning och sedan skulle de köra ned ett rör i lungorna på mig för att kunna suga upp den vätska som skulle bildas där, när jag inte längre andades själv.

En ny sjuksyster kom och bjöd min hustru och mig på lunch, innan vi efter ytterligare en stunds väntan fick träffa Alexander, en tvåmeters muskelknutte, som var sjukgymnast. Han förklarade vikten av att jag direkt efter operationen, var uppe och rörde mig, hur jag skulle rulla ut sängen och att jag inte fick använda armarna, de första sex veckorna. Eftersom jag skulle sågas upp utefter hela bröstbenet, var det viktigt att man inte belastade armarna, för då kunde bröstbenet började röra sig och kanske glida åt sidan. Då skulle det inte läka, ben i ben, utan det skulle bildas brosk, som var svagare och medförde fler problem.

Därefter serverades middag och kaffe, innan kirurgen dök upp. Det var en sympatisk kille strax över femtio, dansk till börd och hette Mogens Bugge. Han berättade att han kom direkt från en operation och nu först måste iväg och läsa in filmen som spelades in på mitt hjärta, när jag låg inne och blev röntgad och två trådar fördes in i ljumsken och upp i hjärtat på mig. Han ursäktade sig, såg till att vi fick kaffe och försvann en timma.

När han återkom hade jag nästan börjat misströsta. Vi hade då suttit på sjukhuset i över nio timmar. Men med en gång han kom tillbaka var allt sådant borta. Han berättade att han studerat filmen och trodde inte att han skulle behöva använda hjärtlungmaskinen. Mina två infarktskador låg på hjärtats främre sida och var enligt honom lätta att komma åt. Han hade nämligen alldeles nyligen uppfunnit ett mycket praktiskt hjälpmedel, för just denna typ av operationer, men han hade bara kunnat prova den vid två tillfällen tidigare. Uppfinningen var en liten platta, stor som en vanlig kortlek. Den hade en elektrod i vardera hörnet och ett ovalt hål i mitten. Om man pressade plattan mot hjärtat, när det slog och lät elektroderna "irritera" kranskärlen, så reagerade dessa genom att svullna och krypa upp genom hålet. Då kunde han på ett enklare sätt operera det förträngda stället, utan att vare sig koppla in hjärtlungmaskinen eller kyla ned hjärtat, åtgärder som tydligen är rätt påfrestande för patienten.

När han sedan fixat till det och gjort klart på ett ställe, var det bara att stänga av strömmen till de fyra elektroderna och kransartären kröp tillbaka på sin plats igen. Sedan var det bara att flytta plattan till nästa ställe som skulle åtgärdas och göra om proceduren. Han berättade att han varit med och utvecklat massor av hjälpmedel för att underlätta hjärtoperationer. En del av dem hade man fortfarande kvar, men massor av grejor hade gått i containern. Det lät lite övermaga och Agneta frågade honom hur många hjärtan han hade opererat tidigare.

– Ja, eftersom jag hållit på i trettiofyra år, så har jag nog opererat cirka 15 000 gubbar, sade han med ett finurligt leende. Här på Sahlgrenska har jag varit i drygt tjugo år och tillsammans med "italienaren" (det var den hårige narkosläkaren som jag träffat tidigare) har jag jobbat i femton år nu.

Sedan berättade han att han var lite av en "uppfinnarjocke" och konstant höll på med en massa tester och nya metoder, varav den här med plattan var en.

En och en halv timma senare tog vi farväl av varandra och jag kände att Mogens Bugge, det var mannen i vars händer jag med förtroende kunde lägga mitt hjärtas öde. Han rekommenderade mig sedan att åka hem och grilla en god köttbit och öppna en flaska gott vin på kvällen. Själv skulle han ut och segla.

Söndagen den 21 juli klockan sex på kvällen, skulle jag inställa mig igen. Agneta var med och jag måste erkänna att jag var orolig. Vi instruerades om vilka rutiner som gällde igen och jag fick säng nummer tre i rum tre. Därefter skulle jag in och duscha tre gånger och tvätta mig i ett speciellt schampo och med en blå desinficerande svamp. Allt för att få bort så mycket kvalster, hudflagor och bakterier, som möjligt från huden.

När jag var regelmässigt tvättad kopplades jag upp till en mobil EKG-apparat och undersöktes ingående, samtidigt som jag fick lämna en massa prover. Några olika venflon, det vill säga plastkranar som sticks in i venerna, kopplades på armar och händer. Tre stycken tror jag att det var. Via dem kan man sedan få en massa sprutor utan att dom behöver sticka nya hål i min kropp, varenda gång.

En narkosläkare kom och hämtade mig för att aptera ryggmärgsbedövningen. Det var en tunn slang som med en lång rörlig nål fördes in mellan fjärde och femte kotan och in i ryggmärgssäcken. Slangen tejpades sedan fast på vänster axel. Jag fick nya rena sjukhuskläder, bestående av en skjorta och kalsonger, innan det var dags att lägga sig. Efter ytterligare någon timma kom det en nattsköterska med en sömntablett och fastän det var den

första sömntablett, som jag någonsin fått, så var det nog tur att jag fick den, för annars hade jag nog haft svårt att sova.

Nästa morgon väcktes jag 05.15 och skulle upp och tvätta mig två gånger igen, enligt samma regler som kvällen innan. Därefter fick jag gå tillbaka till min säng och lägga mig. Där fick jag en spruta i den venflon som satt i min vänstra överhand, en spruta som effektivt kopplade bort mig från yttervärlden. Därför är den följande beskrivningen av vad jag var med om, bara andrahandsuppgifter, som jag fått av läkare och sjuksköterskor.

Jag kördes in i min säng på thoraxklinikens operationsavdelning och lades i rum nummer tre. Narkosläkaren och hans assistenter såg till att jag sövdes riktigt och testade av mina reaktioner. Sedan körde han ned ett sextio centimeter långt rör i lungorna på mig, för att kunna suga upp den vätska som bildades under sövningen. Denna process var tydligen rätt svår, för de höll på i nästan fyrtiofem minuter, innan de hade röret på plats i min korta kraftiga hals. Dessutom körde man in en trettio centimeter lång kateter i snoppen på mig, så att man skulle kunna ta hand om urinen.

Därefter kom kirurgteamet in, ledda av Mogens Bugge för att fortsätta jobbet. Man öppnade mitt bröst genom att skära upp muskulaturen, det som vi kallar revbensspjället på grisar och föra den åt sidan. Därefter klipptes bröstbenet upp och de båda bröstorgshalvorna spändes isär med fyra kraftiga gaffelliknande instrument. Öppningen avsågs vara cirka fyrtio centimeter, men när min bröstorg var öppnad cirka tjugofyra centimeter, satte min kropp igång att krampa och detta medgav inte en större öppning, så Mogens Bugge beslöt att genomföra jobbet med hjärtat igång och med hjälp av sin nya uppfinning. En cirka trettio centimeter lång elektrod, i praktiken en tunn plastisolerad wire, som Mogens Bugge kallade "min egen pacemaker", fördes in i hjärtat och fixerades i hjärtväggen.

En kraftig artär på arton centimeters längd "lånades" från mitt högra underben och gjordes i ordning. Därefter placerades den nyuppfunna plattan över det ställe där den nya artären skulle fixeras och han förde in de fyra elektroderna i hjärtat och irriterade det. Irritationen gjorde att den gamla kransartären svullnade och kröp upp genom hålet. Under tiden man sedan höll tillbaka plattan och på så sätt tvingade hjärtat att jobba med en mindre fysisk rörelse, men under ett högre tryck, kunde Mogens Bugge klippa hål i den gamla artären och sy fast den nya.

Nästa artär lånades från insidan av bröstorgens vänstra sida. Denna var cirka tjugofyra centimeter lång och betraktades som "onödig". Proceduren med plattan upprepades och vid tvåtiden på dagen kunde Mogens Bugge plocka ut alla sina instrument och trasor från mitt inandöme och börja återställa min kropp. Bröstbenet knöts ihop med stålwire och revbensspjället syddes samman i olika lager. Den hudnära ihopsyningen skedde också med en ny uppfinning av Mogens Bugge, det vill säga han använde sig av en lång spiralformad nål, som kan liknas vid ryggen på ett spiralblock och fick därigenom en jämn och nästan osynlig söm.

När kirurgteamet var klart var det dags för narkosteamet, ledda av "italienaren" att väcka mig. Runt klockan fem på eftermiddagen var jag vaken igen och det enda problemet jag hade var att det gjorde fruktansvärt ont i halsen, efter det rör som jag hade haft nedstucket i lungorna. Under uppvaket fick jag också en frossattack, när man återförde blod till mig, som hade läckt ut och därefter renats. Jag tålde inte mitt eget blod då.

Två sjuksystrar tog hand om mig och efter två timmar hade de baxat upp mig och satt mig i en fåtölj. I samband med den manövern lossnade den påse som var kopplad till katetern och skvätte ned en söt sjuksyster vid namn Cecilia, med urin över hela byxorna. Min hustru som var närvarande då, berättade att jag pratade en massa strunt och hade ett fånigt flin i ansiktet. Natten fick jag tillbringa på "uppvaket" och på morgonen kördes jag ned till avdelning 23 igen och placerades på sal 3-3.

Smärtlindringen som satt i ryggraden gjorde att jag inte hade några problem med alls. Den lilla batteridrivna pumpen som låg i en svart midjeväska, levererade en förinställd kvantitet smärtstillande vätska och om jag tyckte att det var för lite, så kunde jag genom en enkel tryckning var tjugonde minut, tillföra ytterligare vätska.

Följande morgon när jag vaknade var jag klart påverkad av allt det som man pumpat in i mig. Både min hustru och min dotter, som kom på besök, tittade emellanåt lite underligt på mig, men själv tyckte jag att det inte existerade några som helst problem i världen. Före lunch kom Andreas, den länge sjukgymnasten och lät mig sätta mig upp i sängen och sedan tog vi en kortare promenad i korridoren. När jag sedan hade lärt mig hur jag skulle rulla ur sängen och

sätta mig upp, kunde jag på egen hand börja knalla runt och irritera personalen, genom att aldrig vara på plats när dom sökte mig.

Onsdag, torsdag och fredag förflöt utan att det hände något speciellt. På onsdagseftermiddagen skulle den kateter som öppnat urinflödet på mig, avlägsnas. Och det var ingen trevlig historia. Den snopp som jag dittills hade stoltserat med hade nu självmant degraderats till ett minimalt russin och upplevde själva kateterutdragningen mycket negativt. Slangen med ett vitt plastmunstycke i ändan var cirka trettio centimeter och när den lämnade min kropp, kändes det mycket obehagligt. Då gick det lättare med de två dräneringsslangar som gick från hjärtsäcken och ut genom buken strax ovanför naveln. När de drogs ut kändes det egentligen bara ett "plopp". Man tog också ut smärtlindringen ur ryggraden på mig på torsdagen och på fredagen gick jag 2 400 meter, fram och tillbaka i korridoren. På fredagens eftermiddag kom en läkare och sade att jag skulle skrivas ut på lördag. Det hade då gått fem dagar sedan Mogens Bugge hade sytt ihop mig och dom ansåg att jag var klar att skicka hem. En av orsakerna var säkert också att Högsbo Rehabiliteringsavdelning, stängde på helgen och det skulle komma en massa folk därifrån. Sagt och gjort, Agneta kom och hämtade mig klockan tio på lördagsmorgonen, efter det att jag ånyo varit nere och röntgat lungorna.

Väl hemma var livet underbart, fränsett att jag fick känning av ryggskott. Detta förhindrade mig sedan att röra mig på ett riktigt sätt, så till den milda grad att jag blev körd med ambulans till Sahlgrenskas akutmottagning på söndagskvällen. Att vara nyopererad på ett sådant ställe som jag var och samtidigt inte kunna röra sig, var två saker som inte var bra att kombinera. Eftersom jag på inga villkors vis fick lov att använda armarna, när jag satte mig upp, så var det en stor risk hela tiden att bröstkorgen skulle dras isär. Skälet till ryggskottet var att jag, under operationen, hade drabbats av starka kramper och att muskelfibrer antagligen släppt i bäcken och ländrygg. Jag hade också kraftiga muskelsmärter i vänster biceps och på insidan av höger överarm.

Alltnog, jag fick nya piller av doktor Helena på akuten, piller som innebar att jag sov en massa timmar extra och successivt minskade smärtan i ryggen och jag kunde ägna mig åt att gymnastisera och motionera på det sätt som jag blivit tillsagd. Två dagar efter det att jag fått den nya medicinen, fick jag ett kraftigt allergiskt anfall och svullnade upp i hela kroppen. Efter en snabb transport till akuten, blev jag behandlad av Dr. Saab, som pumpade cortison i mig och på så sätt hävde attacken.

Sammantaget så har nog den här upplevelsen, med alla olika läkarbesök och komplikationer varit rätt så intressant ändå, även om man inte önskar att någon annan skall behöva uppleva den.

Ytterligare två besök på akuten och en medföljande inläggning på Sahlgrenskas avd 26, skickades jag hem för vad jag trodde, att jag var så pass frisk att jag skulle kunna klara mig själv.

Någon vecka efteråt sprack såret på bröstet och en massa var och vattenblandat blod rann ut. Jag såg det en morgon när jag vaknade och hela sängen var full av var och blod, samtidigt som det luktade ruttet. Agneta tog initiativet och ringde min hjärtsköterska, som konsulterade en läkare på platsen och rekommenderade oss att omgående åka upp till thoraxkliniken, för att få saken åtgärdad. På thoraxkliniken blev jag snabbt omhändertagen av en sjuksyster och en läkare som heter Martin Westerberg. Han klippte upp den inflammerade delen av mitt sår och lät syster göra rent samt tog några prover. Därefter förklarade han olika variationer av vad som hade hänt, kunde hända och vad de framgent skulle göra med det. Varje dag skulle jag inställa mig på Olskrokens Vårdcentral för att få såret omlagt och så skulle vi se tiden an. Får man inflammationen att läka inifrån och ut, så är det troligen ingen fara. Men läker den utifrån, så måste antagligen de ståltrådar som bröstbenet syddes ihop med, klippas av och avlägsnas och det innebär ett nytt besök på thoraxkliniken operationsbord, med allt vad det innebär. Läkaren skrev ut en "hästkur" med penicillin, som jag skulle äta under tre veckor.

Nu kvarstår troligen ett antal veckor (cirka tio till tolv), innan jag är på spåret igen. Bröstbenet får inte belastas förrän efter ett år, men jag kommer att vara självgående, även om jag inte bör gå omkring och flytta pianon. Men för varje dag som går så kommer upplevelsen allt längre bort och man glömmer det obehagliga, ungefär som i lumpen. Kvar är de ljusa minnena av att man överlevde pärsen, de killarna som man träffade på sjukhuset och förhoppningsvis hur bra man mår efteråt.

Innan man kan slå ihop den här boken så kan jag konstatera att jag kanske ändå haft tur. Agneta sade vid ett tillfälle, när hon besökte mig på sjukhuset och vi konstaterade att jag varit väldigt nära att inte klara av det här:

– Nästa gång kan du väl bli förkyld eller något sådant. Det är ju inte så jobbigt.

Och redan efter en vecka slog hennes önskan in. Jag blev rejält förkyld och nös massor. Den som nyst eller hostat med ett revben brutet kan lätt föreställa sig hur det kändes att nysa när hela bröstkorgen blivit hopsydd med ståltråd, bara ett par veckor tidigare.

Epilog

Nu är min hjärtattack historia och mycket vatten har runnit under broarna sedan dess. Det kanske inte är vilken historia som helst, när det gäller mig själv, men ändå något förgånget. Det jag lärt mig, förutom en massa nya sjukhusord och pekfingrar om mitt fortsatta liv, är uppoffringarna människorna som tog hand om mig, gjorde. I årtal har jag hört debatten om vår usla svenska sjukvård. Men jag såg den aldrig. I stället mötte jag en armé av underbara människor, som satte mitt välbefinnande före sitt eget.

Det futtiga tack som jag kom åt att säga dem, är långt ifrån tillräckligt. Men jag behärskar inte mer. Mina sköterskor och läkare, har gett mig en helt ny syn på ordet "medmänsklighet". De har också gett mig en massa fina minnen. Jag skulle vilja tacka dem alla personligen, men det är praktiskt omöjligt. Namn som dock har etsat sig i min hjärnbark är kirurgen Mogens Bugge, Putte Abrahamsson och kanske mest Linda Landén. Namn på människor som verkligen gett mig en andra chans. Tack allesammans.

Före detta patient 390614